

202

Levererat 1-11-1923.

VII³

Diverse folkminnen

Folkminnen

från

Oxie härad

insamlade

av

Ingemar Ingers

Vilan

1922-1923.

(34 sv)

Innehåll .

	Sid.
Jeppa Larsson och Jeppa Ohlsson, Östra Skrävlinge, Husie socken	1.
Hans Andersson, Rosengård, Västra Skrävlinge socken	9.
Lars Åkesson, Hindby, Fosie socken	13.
Nils Nilsson, Fosie	15.
Mor Möller, Lilla Svedala, Västra Kärrstorps socken	21.
Hans Jakobsson, Aggarp, Svedala socken	23.
Ortnamn inom Särslövs socken	26.
Register	29.
Örtregister	32.

Jeppa Larsson och Jeppa Ohlsson.Östra Skrävlinge, Husie socken.

Följande folkminnen från Husie socken äro upptecknade den 25 juli 1922 dels efter 96-årige Jeppa Larsson och dels efter 86-årige Jeppa Ohlsson. Av dessa var Jeppa Larsson socknens äldsta invånare. Han var född i Östra Skrävlinge 1826 och hade haft en gård därstädes (å n:r 4). Vid mitt besök bodde han hos en son, även han f.d. lantbrukare, i ett hus i Ö. Skrävlinge, invid Hohögs station (uppkallad efter "Hohöjana", tre stora ättechögar i Ö. Skrävlinge). Jeppa Larsson omtalade att han hade en granne, som ehuru han var något yngre, kunde berätta mycket mera än han. "Men här bor en man här borte, han har pratad om mied skit for mej". - Emellertid fick Jeppa Larsson just denna eftermiddag besök av honom. Det var f.d. sockenskräddaren Jeppa Ohlsson, född i Kvarnby i samma socken 1836 och nu bosatt i Östra Skrävlinge. Här följa nu deras berättelser, först Jeppa Larssons och därefter Jeppa Ohlssons.

Båda dessa åldringar hade gått bort före årets slut; Jeppa Ohlsson dog den 20 oktober 1922 och Jeppa Larsson den 29 december.

Jeppa Larssons berättelser.

Om Hohögs-backarna.

1)

Hohöja-vären han hadde sitt tehål där i Hohöja-

backane. De va min halbror, Jins Tuasen, han hadde vad i

2)

Malme. Å Hohöja-vären gick i fylle me han. Tuasen han va
så rädd så han tore ente si itt or. Lant om länge så for-
svant vären.

Där va mien dållihed i Hohöja-backana för i tiden.

3)

En man bode där ude ve Tillesborg. Han hadde vad i Malme

sta, köranes, å kom där ude ve Hohöja-backana. Å där fick

han en stor fisk i vagnen, å skölle köra himm. Å når han

4)

kom himm, så rände öjen pannan imod porten. Å tagstolen
flö å övör porten, å fisken forsvant.

5)

Om Frillingehöj.

Ja där va en kvinja där bode tätt imenn. Hom hadde

6)

en sån som lu där oppe. Där lå så många spånor oppe å han

sa te sin mor ad där lå så många spånor. Å de va pänja di

7)

hadde lajd ud. Där bode troll onger näen. Vi så dom ente

ellans, men varinda jul visa di si.

1) Vär = vädur, bagge. Å vissa orter funnos spökge-
stalter i form av en "vär". 2) Följe. 3) Ett vårdshus i
Ö. Skrävlinge. 4) Öken, hästarna. 5) En ättehög i S. Salle-
rup, intill Ö. Skrävlinge. 6) Lopp, sprang. 7) "Under nedan"

Maj-sjungning och pingsgille.

1)
Ja va me itt par gånge å sjong maj, de brute di
mied för. Så satte di en käpp i taged, når di hadde om-
2)
krinjskytt.

Men de va ente fören pinjesdana vi hadde gilled.
Di gick å samla sammen en farli hov me ägg å smör å brö-
kagor. Så hadde vi itt präktet kalas pinjesdana me panne-
kaga å äggakaga. Vi sypp va vi tålde å många ble folla.

Jeppa Ohlssons berättelser.Om gille förr i tiden.

Ja gickj omkrinj å ba te gilles för i tiden. 1) ja hadde
en läxa som ja skolle si udenad 2) ja skolle si hår mied
di skolle ha me si i förninj. Di va vårslösa ve gille
för i tiden. Di fickj så mied 3) gästorna så de vara i
flere da. Di hadde kårre me si å där va stej å kagor
å gröd å fisk. Å når di hadde brållop ellor begravninj
så vara de i en toltre da å di sypp så di ble så fola.

1) brukade 2) "omkring-skött" d.v.s. fått
färdigt. 3) säga utantill, näml. bjudningsformuläret.

Vilsegående.

Ja har vad vilse en gång å de va de himskaste
ja har vad ude for. Ja arbeta hos en som hidde Kristen
1) Nelsen po Skammarp. Å de va en ettormidda ja gick te
Lilla Möllebarja. Å vi sad rätt te pass te de ble mårrt. 2)
Så skolle ja gå did å kvinjan sa: "Äjta di nu så du ente
bler vilse."

Där va en vall som gick ifrå Skammarp te Lilla
Möllebarja å ja gick lia ad. 3) "I fall ad du bler vilse,
så kom ihu ad du ble varnad," hadde kvinjan sajd.

Å när ja kom te Ramms mosse så gick ja övor en 4)
5) gråw å den kom ja präktet övor. Men sin så va där bårre 6)
vann å skog så man ente så anned. Å sin kom ja inj i itt
bedesticke där bedorna va så höja så di räjte opp te ong
onger armana. Te sist kom ja te Lilla Möllebarja, men de
7)
va en tråki mars å ta.

- 1) gård i Bara socken, Bara härad. 2) mörkt.
3) danska lige ad : alldeles utafter. 4) en mosse
mellan Bara och Mölleberga. 5) grop, dike. 6) bara.
7) marsch, promenad.

Besättelsen i Sallerup.

Men i Sallerup där va en man som bode å hadde tre sånor. Å den ällste sånen ble forlidd å en on ande.

Så ve it tegälle han ente va ve sina folla sinne - de hände si en maren ad han va ude å spasera i trädgåren å faren hörde ad han prata, å gick te fynstored å hörde ad sånen sa te den onde anden: "Ja vidd ente va ja har gjort, for du ska plåga mi så?" - "Ja kan ente gjärja nåd anned än plåga di." - "Men du kan väll si mi va ja ska gjärja for å ble fri?" - "Jo om din far hjälpor di", sa anden.

"Om du lior po goled når ja kommor po di, å din far kommor å spyttar di i halsen å sior "Tvi skäms di", så floktar ja ongan".

Å faren gjore ded - å de han hadde ståd å hört po va di sa - å sin ble han fri.

Så hände de en tid darettor ad där kom två ängla te hans säng å den ene va vid å den andre va svårt. Å den vide ängelen kom te å kri me den svårte å to väll po han å sa te han: "Å nu kan du resa nårr te din mostor i Grynby".

1) kriga, strida. 2) ner. 3) Grönby, i Vermenhögs härad.

Tröskning i Tullstorp.

1)

De va te Annors Ols i Tullstorp, där va åta tåskemän å task. Å når di hadde gåd därifrå så task de lia väll. Å han to en å tåskemännen me si å gickj did. Di trode jo fyst där va nån som ville ha udtåsked ²⁾injen kväll. Å han varkan hörde ellor så nåd så länje han va dar, men så fort han gick darifrå, så gick di po lia präktet.

De harvgåd litt besynnorlet ti för i varden.

Drängen som försvann.

Ja har arbetad hos en kvinja i Tullstorp som va barnfydd i Tyrop. ³⁾Hom tala om, ad po it ställe oppté så ⁴⁾jydde hongen så farlet, å där va en dränj sa: "Vaffor jör hongen så farlet, ja får gå ud å se." Å han gick ud å så, men han kom allri igen.

Men många år ettor så hitte di en schelett i en

5)

mosse.

1) by i S. Sallerup socken. 2) ut-tröskat innan kväll. 3) Tirup, by i Tottarp socken, Bara härad. 4) av jö: skälla. 5) Stället där detta hände var Hjalma-gården i Djurslöv, Tottarp s:n. Upptecknaren har också hört historien där (Se Hans Svenssons berättelser i Folkminnen från Bara härad).

Bäckhästen.

Jeppa Larsson: Di tala mied om bäckhästen, men ja har ente, for min räckninj, sitt han. Han fick många påga å ria po si.

Jeppa Ohlsson: Där va en kvinja som ja prata me många gånga sin. Å hom va udkomderad te å harra maren-¹⁾ mål. Å når hom kommor ud så ville bäckhästen va me å harra. "Ja du kan få va me", å hom spände han fårr å satte bisseled po. När solen han sto opp så fickj hom han ente te å gå länjor å to bisseled å, så forsvant han me desamma.

Kyrke-grimen.

Di sa kjærkegrimen han lå onger klockan i torned, men han hörde ja ente nåd tales om ellens.

Varulven.

Så va har jo vårula. Ja va helt liden, men ja kommor ihu ja har sitt en. Han va lij en hong precis å han lu po tre ben.

1) "harva morgonmål" d.v.s. harva under morgontimmaerna.

Lunda stad.

1) Longa sta har nåd ännast närr te broen ve Höjebromölla. 2)

De e en gammal sägen, ad när Kristus lo si föda, så sto både Long å Skanör i gröda.

Högarna vid Bulltofta.

Men så ska här jo ha led höja här ude ve Boll-

3) tofta, tre höja po ra. Å di sior där ska va en fasli

hov pänja närr-grävd i en å di.

Minnen från året 1848.

Jeppa Larsson: Här lå en farli hov injkvarterinj, där va så mied krisfolk.

Jeppa Ohlsson: Då tjente vi i gäre sammen, Jeppa Larsen å ja. De va attanhondrafårtiåta. Dar va en sjarsant som ovillkorlien ville resa te Kypenhamn å va me i kried, där inje, men han fick ente låw for kongen. Ja glemmor han dock allri. - "ack om ja fick va me å gå i spitsen for alle sammen!."

1) ända ner. 2) gård i Knästorp socken, $\frac{1}{4}$ mil söder om Lund. Traditionen finnes också i Knästorp.

3) Bulltofta, by i V. Skrävlinge socken.

SKANS
Öxie
1922-23

accm 902 59-10 Hagen, Ingemar 9.

UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV
Ingemar Hagen

Hans Andersson,

Rosengård, V. Skrävlinge socken.

Hans Andersson, mångårig trotjänare på den stora egendomen Rosengård i Västra Skrävlinge socken utanför Malmö, är född i Östra Grevie (den sydligaste socknen i häradet) 1847. Från 1870 har han varit i tjänst hos familjen Kockum på Rosengård, där han nu förestår magasinet. Ämnen för hans berättelser äro dels ifrån hans nuvarande vistelseort, dels ifrån hans födelseort och trakten där omkring. Uppteckningarna gjordes den 21 Augusti 1923.

Sten i ett tremarkaskäl.

(Ägarinnorna till Rosengård, fröknarna Kockum, hade omtalat att i tremarkaskälet mellan Malmö stads område, Östra och Västra Skrävlinge hade stått en "missdådaresten" under vilken ett fruntimmer var begravet. Stenen var nu flyttad till Rosengårds park för att räddas från förstörelse. På förfrågan om denna sten meddelade Hans Andersson följande.)

Dar e en klockere-jor ve Hågenstorps-skäled. Å

1) Håkanstorp, gård på Malmö stads område.

där sto en sten som di nu har satt här i parken. Där va en gammal kvinge som hidde Sissa, å hom sa ad där va itt fruentimmer som va begravd där. Å ingen ville sätte si där po stenen.

Pengar gömda i Västra Skrävlinge.

Di har prated om, sin ja kom hid, ad där skolle va pänje begravde i Lyckjan här hide näenom kjårkan. Där va en man som hidde Nels Rasmossen, han hadde sitt nåd skinn där. Å han ble så vilse så han hadde när ente kom med himm igen. De va näenom kjårken, där har gårane leed för i tiden.

Om Bolmers högar.

(Tre ätthögar å Mellan-Grevie n:r 2.)

När ja va påg, så sa di ad höjane sto po fira pelere juleaftan. Å trollen ve Bolmers höje di dansede å spillede om julane.

Där ve Bolmers höje, di trollen hadde en piva å blåste i. Å där va en dräng hadde tad den ifrå dom. Å trollen ville ta han. Men han re tvart övor sticket, men

1) nedanom. 2) sken. 3) nära, nästan. 4) legat.
5) stycket, d.v.s. åkern.

trollen hadde ente låw te de, di skolle gå övor alle fårane å konne ente fånge han. - Om de kan äge nån grong, såddent.

Trollen di va i byer å hus å ville låne grisslor for di skolle бага. Så la di ud brö te di som di hadde
1) lånt töjed å. Å om där va nån som ville lägge opp itt brö eller två te trollen, så la di fire eller fäm igen. Folk va jo så rädde, så di visste ente va di skolle järre, for di skolle få va i fridd.

2)
Trollen i Arrie.

Jo i Arrie där va jo så mied me danser. Så kom trollen ti dom å ville danse. Di va rent flade i ryjen. Å där va en dräng, som hadde spruded vann po dom, å han ble rent limmelös. De va i Arrie, de ja. Dränje å töser di hadde jo titt danser. Å där ble allri nån enihed mellom dom etter den betan. Där ble allti slavsmål å kiv å allo.

3)
Månstorps gavlar.

Där va onderjordiske gänge frå di gavlane te

Klågorp.

1) tyget, sakerna. 2) denna sägen om trollens hämnd på gilleslagen i Arrie är mycket utbredd i häradet.
3) "Månstorp gavle" el. Månstorp gövle, folklig benämning på ruinen av Månstorps slott i V. Ingelstad s:n, Oxie h:d.

Stenar kastas mot Hvellinge kyrka.

I Hvellinge där ligger i en damm, mitt fårr en går,
två store stena. Å di påstår ad där va jättefolk som hadde slad
hadde slad dom did å imod kjårketorned, men di ble i dam-
men. Di tålde jo ente dette harre ringaned. De talde
folk om, når ja tjente där nårre.

1) Steglarpe-Jeppan.

Å ja tjente po itt ställe. Där va nån di kalle
for Stejlarpe-Jeppan, å ja hørde tales om dette harne. Å
ja skolle rie ud itt ärane, å ja re fel å hadde när ente
kommed rätt igen.

Å ja hadde en farbror som ville träffa Stejlarpe-
Jeppan. Å han mötte han, å to sine tag me han, å ble nästen
rent fordarved.

Om såningstiden.

Di snakke om för, di skolle ente så, fören frokte-
träne di blomme. Då skolle studane stå onger träne å di
fick ente så, fören di ble rent folle me blommor, når di
sto onger träne. Di hadde så många sorters ställningar
fårr si.

1) "Stejlarpe-Jeppan" eller "Stejlorpe-Jeppen"
var en spökgestalt som vid nattetid ofredade folk i
Steglarp, Fuglie s:n, Skytts h:d. (Jfr Mor Anderssons be-
rättelser ifrån Skytts härad). 2) "ställningar" d.v.s.
anordningar.

Lars Åkesson.Hindby, Fosie socken.

Arbetaren Lars Åkesson är en av Fosie sockens äldsta invånare, född i Hindby 1840. Följande är upptecknat där den 22 juli 1922. 7/1927.

Trollen i Arrie.

I Arrie där va troll. Där va två fruentimor som gick me po alla dansor som drängane ställde te.

Å där va gåd en grissla itu for dom, å den lå ude po backen. Å där va en dräng ude å körde å han så den å laga den. Å han körde opp ad backen. Å når han då kom igen så lå där itt par stora smörmade te han, som di skolle muda han te å komma nårr te dom.
1)

Ve Glostorp, udanom byen, där ligger en sten som e stor. Å den hadde trollen i Arriebackane tad å slad imod kjårkan, men den räjte ente did.

Trollen i Arrie di reste te sjöen sin, å ble sjö-troll i stället for backatroll.

1) Samma historia berättas om Jiddebjer i Ingelstad (Se Mor Möllers berättelser).

1)

Om Borrebackarna.

Ve Borrebackane där va di som flö i loft²⁾en. Å där körde en man ifrå Vintrie å kom där ude ve tietiden po kvällen. Å där sprant en kvinga ing i backane. Å där kom en rianes i loft²⁾en te mannen å frågte han om han hadde sitt itt fruentimor. Å han to asta å ettor fruentimored. Å han sa te han, ad han fick ente komma där ettor klockan ti om kvällane. Men de glemde han, å kom där lia väl, å ble dödad.

Om julen förr i tiden.

De va ve julatid, så fick di ente ta ud jyssel po helli-dane. Å nabo³⁾drängane di snide si ing i stallane å rylla ing mög å di la sillane po koorne. De va lia dant ve nyår. Så to di fula å slapp ing i rommen.

"Tridde da jul

Så gemde mor sitt sul⁷⁾

Så fjäre da jul

Sa far te sine påge

di skolle ud å måge⁸⁾å fick ente sidde där inge å kåge.⁹⁾

1) belägna å n:r 6 Hindby. 2) by i Bunkeflo s:n. 3) smögo. 4) rullade in gödsel. 5) selarna. 6) fåglar. I Bunkeflo s:n omtalas också denna jullek, kallad "fly fulen ing". 7) sovel. 8) rengöra i stallarna. 9) stirra, glo.

Nils Nilsson.Fosie.

I Fosie fattiggård $\frac{1}{2}$ mil söder om Malmö, som besöktes den 21 juli 1922, bor f.d. byggnadssnickaren Nils Nilsson. Han är född 1842 i V. Ingelstad, Oxie h:d, och har arbetat å olika platser, både "synnerpo" (söderut) och i Malmö-trakten.

Om V. Ingelstads kyrka.

I Ingelsta kjärke där e en fin altertavle. Där e itt par bilder po de altered som dryper me svitt all tid. För så konne man springe in i den kjärken all tid, där va allri lokkt. Å där sprant vi änne tes de va mårrt, å då kom där nån å råwte: "Nu kommer kjarkjegrimen!" å då bar de iväj. Den aller fyste dar ble begravnen po en kjärre-går, den kalle di for kjärkegrimen. Ja de va po di tider.

Om Månstorps gavlar.

Där ller en onderjorisk gång frå Månstorp gavle å lie te Skabersjö. Di gravede en gråw ve itt annexehimmene i Kärstorp å då träffte di po gången.

1) ordet kyrka, nu allmänt kjärke, har i Oxie och Skytts h:d förut uttalats "kjarkje". 2) ända till Skabersjö. Jfr s. 11. 3) grop, dike.

Men ve Månstorpegåren där ska lie en stor rige-
dom i joren. Danskane har rede po hår han lier, for di
har jorebågen, men den vill di ente vise for andre. Där
va en gammel skräddere som ville ha rede po hår di lå.
Å han va inge i Kypenhamn å ville lese i jorebågen.
Men di sa han måtte betale en å femti for vårt bla som
han vände, så han fick ente vidde nåd.

Om Bolmers högar.

(("Byllmers höje"))

Byllmers höje, di lier imellom Ystre Greve å
Mellomgreve. Ja kom te Byllmers höje en kväll, å ja
ble så vilse där oppe, ja hadde nær ente kommed därifrå.

Guldhäst i en ättehög.

1) 2)

Men närre ve Pilegåren, där ligger en höj tätt
imenn den gåren, å där ska varre en goll-häst begravnen.
Å de har danskane rede po, hår den hästen lier, men di
forbjyder svenskane å ta opp han.

1) nere. 2) Pilegården, i Tygelsjö socken.

Sägner om prästen Bastian Odder i Håslöv.

(År 1879 revs Håslövs gamla kyrka i Skytts härad och därvid förstördes gravkoret där prästen Bastian Odder, +1683, och hans familj vilade. Nedanstående historier äro dels sådana som uppkommit vid detta tillfälle, dels sådana som tidigare berättades om honom. Jfr Nicolovius, Folkklifvet i Skytts härad, och A.U. Bååths diktcykel "Prästen Sebastian" i Dikter, 1879.)

Håslöv kjärke har ja vad me å böjd,¹⁾ å där hitte vi Bastian,[†] när vi välte den gamle kjärken. Han lå i harrebegravning²⁾ å hadde sine klär po: svarte klär å länge kragstövle å en liden kolli maren-mysse.³⁾ Di hadde ente klädd han om, når di begravde han.

Bastian, de va en berykted präst, han konne gjærre va han ville. Han va arrestered inge i Kypenhamn, han hadde vad anförere for itt opprór å skolle avlives. Så va där en prinsesse som va i havenes tillstänn å hom konne ente få barned fram, men Bastian forlossede hinje. Så ble han frigiven å ble präst i Håslöv.

1) byggt. 2) "herrebegravningen", gravkoret.

3) morgonnössa.

Å når kjærken ble vält, så to di opp alle kisterne i herrebegravninjen. Å lijen va balsmerede. Å de va besynnerlet, där va en murerepåg som loggede han i skjædd å sa: "Du har vad en jävle präst, du". Å når de ble midde, å han gick forbi kjærkemuren, så kom där en sten ud å muren å slo bened tvärt å han.

Dar va en tunnbindere som kyffte en egekiste å styckede itu å gjore små kar å han. Å höje viderbörene di skrev ifrå Stockholm ad di skolle skicke kisterne did, men de va for sent.

Å Bastians kiste, där va bännen¹⁾ oppradden, å där måtte ja slå i en ny bänn, for di skolle ha havre i han te hästane i prästegåren. Å där va fire man te å bäre kisten inj i prästegåren. Å om natten ble där en sådden tid! Hästene di slo, å dränjen måtte rymme därifrå. Å di ble komderede te å bäre kisten ud igen, å då konne där en man bäre han ud. Å där konne knafft fire bäre han inj. Å sin ble där ro.

1) bottnen. 2) upprutten.

Å kjärkevärdene di ble rent forvillede å dette harne - di hidde Pär Tryllsen å Jins Pärsen -- for di hadde jo gid folked låw å bære si ad som di ville me prästens tillhörighet¹⁾. Å di måtte ha Slågorpe präst did, å han hålt itt stort tal po kjärregåren å sa: "I ska ente drive spetakel me kjärkeharden Bastian, for de Bastian har gjort fårr, de gjærr han inu en gång", sa han.

Där va Tyelse präst körenes en gång å tale me Bastian, mens Bastian lövde. Å di bråkede po nåd vis. Så skildes di ad, å Tyelse präst körde himm. Men når han kom te Gessie bäck, så ble han dar. Å dränjen han sprant tebage te Bastian å sa, ad di konne ente komme forbi Gessie bäck. Men han sa: "Gå did igen, så kan I köre". Å de gick bra.

Ja där va många för, som konne gjærrevongervark - om di va udskickede ifrå vår Harre.

Men ja har medel imod kræften, som injen lagere kan udforske. Ja har boted mi sæl, men de e en himlihed.

1) Dåvarande kyrkoherden i Slågarp var P.L. Lindsjö, f. i Tygelsjö ("Tyelse") 1826, d. 1900.

Å ja har lest i tininjerne,ad i Amerike där e
udfästet itt pris po hondre tusen doller te den som
kan bote kräften. Å ja ska skrive te Amerike å an-
mäle mi,där e nån ifrå Malne som ska hjälpe mi å
skrive.

Marna

Mör Möller.

Lilla Svedala, V. Kärrsterp socken.

Marna

Mör Möller, hustru till skomakare O. Möller i Västra

År 1929.

Kärrsterp, är född därstädes 1844. För någon tid sedan flyttade makarna Möller till en dotter och svärson i Lilla Svedala i samma socken, där de besöktes den 24 aug. 1923.

Trelleborgs kyrka.

Trellebårjs kjarke skolle ha ståd åver syndefloden.

1)

Där lå tång oppe i ly-holen, som hadde kommed did då. Å

lyver ja, så har di löjed for mej. - Trellebårj, de ska

2)

egentelien hidde "Tre läjens bårj".

Om Jiddebjer, en backe i V. Ingelstad.

Där va troll å bode, å där va en dränj å körde. Å

3)

rätt som de va, kom där en grissle te å lie, å den va bryd-

den. Å me desamme han så den, så lavede han den. Å så

körde han oppad backen å pløjde. Å når han då kom igen, så

kom där en brökage å lå te han. De va ifrå trollen å tack-

samhed for de han hadde laved grisslen.

1) ljudhålen i tornet. 2) "Tre lejons borg" (tillägg av skom. Möller, som är kommen ifrå Skytts härad). 3) ligga.

1)
Trollen i Arriebacken.

Jo så ska han höre en baseralle som hände ve Arrie.
Där e en forfärdeli stor backe som kalles Arriebacken. Så
i forne tider va där fine trolltöser som gick me po danse-
gillene i byen. Å di gick där i många år. Å så spillde di
öl po dom, å så ble di borte frå danserne. Så gjore di så,
ad di fick ingen trevned mer, å di slos å snavsede po
dårres gille.

3)
Bager, som far mellan Petersborg och Snapparp.

De va en som va gosegere där po Snapparp, som hid-
de Bager. Å han skolle fare om nätterne å köre me honge.
De va imellom Pittersbårj å Snapparp. - Där va en gammel
barnemorske, å hom kom å hadde vad borte po en forrättnin
å möder Bager å orede han te. Å han ga hinje po öred å
slo hoetaged åv hinje.

6)
Förklaring av namnet Snapparp.

Snapparp de fick namned, etter va mor hom talde om,
ad där bode nån tyske som hidde snapp-haner, å så ble går-
en kalled Snapparp.

1) jfr. sid. 10. 2) solade ner sig. 3) två stora
gårdar, den förra i Bunkeflo s:n, den senare i Kärrstorp
s:n. 4) hundar. 5) ordade, talade. 6) huvudtaget, huvud-
bonaden. - Mor Möller omtalar, att när man förr i tiden
var samlad om kvällarna, så kunde någon säga "Å, fortäll
itt ämter" (äventyr) och så började man berätta för
varandra sådana historier som dessa.

M202
Hans Jakobsson.

Aggarp, Svedala socken.

Arbetaren Hans Jakobsson, husägare i Aggarp, Svedala socken, är född därstädes 1849 och besöktes den 25 aug. 1923.

1)
Drottning Margreta och Aggarps kyrka.

Här i Aggarp har led en kjarke, där som Mårten Annersen å Johan Jynsen nu har sine frokteträ. Här va
2)
en drottning som hilde Magritte, som bode po Linjvidd. Å
ja hörde tales om ad hom kom rienes å skolle rie te kjar-
ken här. Å där va en man som hadde en hong som skrämd
håsten for hinje, så hom falt åv. Å hom ble så arri, så
kjarcken ble nårr-reven for de. Å kjarregåren ble deld
imellom gårene i byen.

1) Denna sägen, som tycks ha verklighet bakom sig,
är ännu ganska bekant i Svedala socken. Den är förut offent-
liggjord i "Teckningar och Toner ur skånska allmogens lif",
utg. af Skånska landsmålsföreningen (Lund 1889), sid. 33.

Platsen där kyrkan skall ha legat visas ännu. För icke så
länge sedan fanns i en gård i Aggarp en offerkista som
tillhört kyrkan, och en familj i O. Svenstorp i Svedala s:n
har ett par ljusstakar av malm som stått i Aggarps kyr-
ka. 2) Lindved, gård i Svedala s:n. På dess ägor finnas
lämningar av Lindholmens slott, som drottning Margreta be-
bodde.

x fel B. E.-m

1)

Äventyr vid Sjuspännaregropen.

2)

Å mor hom skolle gå itt ärene te Torkelstorp.

Å når hom skolle gå åver Sjuspännegråven, så sier hom:

"Ij bevare mi väll, här ska ja komme åver?" Å me de-

samme står där en blåklädd man å sier: "Sätt di po-

ryjen". Å han bockede si nårr å bar hinje åver. Å så

ville hom taäke han, men då va han forsvongen.

Men når hom skolle gå tebage, så skjosse di

hinje himm, for hom fick ente gå samme vej tebage.

Varsel i anledning av dödsfall.

En gång så lå min mor å ja. Å vi hadde en gammel-

das kackelon, å de slo i kackelonen liesom me en sten.

"E du vagen Hans, hörde du ded, nu får vi snart nåd å

spårre. Å dan etter fick vi itt v. brev, ad min systers

ällste datter va död.

Varsel under en vaknatt.

4) 5)

De va når vi va nårre te Nelsjepps om natten å vagede,

6)

vi va fire me den dållie. De va en som ja va kosin te, å hom ble

1) ett brett floddike, som rinner genom Aggarps ägor.

2) gård i V. Kärrstorps socken. 3) spörja. 4) nere. 5) Nils Jeppsons. 6) den dåliga, d.v.s. den sjuka.

1)
robbed te homöred. Å vi gickj nårr å skolle tale me hinje.
Å de ble varre å varre, så ville jo mannen å glyttane ha
hinje te spetaled. Men når vi va där, så taledde hom så
forståndet. Å den siste natten injen hom skolle te spe-
taled, så va vi där, min kvinje å ja. Å hom lå i salen å
snackede så klågt som vi snacker nu. Å di hadde löjed for
hinje å sier ad hom skolle te professor Ribbinj i stället
for te spetaled. Å om natten så lier hom å snacker om
itt trä po hinjes föräldres går. Å de hadde vad udgåd men
livedes opp å grynskede igen.

3) 4) 5)
Så kommer där nån körenes å stämmer i fjeden lie
6)
udenfor. Å me desamme flyer fåstedarerne opped. Å så
sidder vi inje i råmmed, så sier Kjarsti: "Du får gå ud å
låse". 7)
Man ble jo liesom haj. Å hodden de va, så gickj ja
ud for å låse, men darerne va täppte. Å ja gickj inj te di
andre for å se om di va oppe, men di lå å såv.

De va itt fårrebod ad hom skolle bort.

1) d.v.s. sinnessjuk. 2) ljugit. 3) stannar.
4) fjäten, fotspåren. 5) lika, precis (danska lige i samma
betydelse). 6) förstugdörrarna. 7) förskräckt, kuslig.

Ortnamn inom Särslövs socken.

Många ortnamn finnas som äro av lokal beskaffenhet och sällan förekomma i officiella handlingar. Det är namn på åkrar och ängar, mossar och kärr, höjder och sankmarker, gårdar och hus. Sådana namn förekomma i stort antal i Oxie härad och kunna ofta vara av hög ålder. (Några äro redan nämnda i berättelserna i det föregående). Endast i Särslövs socken har hittills åstadkommits en någotsånär fullständig förteckning. Socknen består av en enda by och är den nordligaste i häradet.

De flesta upplysningarna om dessa namn ha erhållits av f.d. skolläraren Hans Almgren, Burlöv, ^{+ 1926} (f. 1833), vars fader var lantbrukare i Särslöv, samt lantbrukaren Per Hansson å Särslöv n:r 12 (f. 1855). Namnen uppräknas i alfabetisk ordning.

Anners Kristers holl (hål)	Himmelsbjer
Brydestusmossen	
Brägemossen	Hongaröven (en gård)
Dunekjarr	Hongarövsbacken
Fläkjarr	Hongarövsholled
Fällaslyckan (Fäladslyckan)	Hörakrågen
Gallänjen	Kattebäck

Kjärkebymossen	Skräddaremossen
Långebäck	Slevreänjen
Långebäcksmossen	Strimhöj
Malmesmossen	Stålhöj
Mosiken (Musiken)	Sureslätt
Piledammen	Svans mosse
Rompeänjen	Topphöj
Råkjarr	Ulakulla
Silketången	Örebjer.
Skebjersbacken	

Brydestusmossen, uppkallas efter en "brydestua" (hydda där lin brytes).

Brågemossen består av Stora Brågan och Lilla Brågan.

Hörakrågen, d.v.s. "Herdakroken" kallas ett tre-markaskäl där gränserna mötas för byarna Särslöv, Sunnanå i Burlövs socken och Tullstorp i S. Sallerup socken. Här träffades fordom kreatursvaktarna, "hörana" från de tre byarna.

Musiken: "Där va så mied me vivor (vipor) för".

Kjärkebymossen har fått sitt namn på grund av sin närhet till det angränsande Kyrkeby i Bara härad.

Malmesmossen: ligger invid vägen till Malmö.

Silketången, en åker invid Sege å, som tillhör prästgården i Kyrkeby, moderförsamling till Särslöv. På platsen ha vuxit "silkeurtor" (vild vallmo) i myckenhet. Namnets senare led är = landtunga. Silketången ligger nämligen där Sege å gör en bukt.

Slevre-ängen är en stor ängsmark invid Sege å, öster om Särslövs by, men större delen (100 tnd) tillhör Mölleberga i Bara härad.

Strimhög (Strömhög), en numera utjämnad och uppodlad ättehög i närheten av ån.

Svans mosse är uppkallad efter svanar, som hållit till där. I Bara härad finnas också mossar och kärr, uppkallade efter fåglar, såsom Ramms mosse, nämnd å sid. 4. (av ramn = korp). *ramn = korp med svanens vika?*

Ulakulla = Ulvakulla. Om häri ingår ordet ulv = varg, så torde namnet vara mycket gammalt. Samma namn förekommer i St. Vi i Mellanslesvig. I H.F. Feilberg, Fra Heden, nämnes "Ulvekulde" i en förteckning över de till St. Vi hörande markerna.

Register.

Sid.

Altarbilder, drypa med svett	15
Bastian Odder, präst i Håslöv	17
Betor, jättestora	4
Bäckhästen (spännes för en harv)	7
Dansgillen, besökas av trollen	11, 13, 22
Danskarna, ha reda på förborgade skatter ..	16
Fisk, från Hohögarna	2
Försvinnande	6
Gillesbjudning, framföres muntligt	3
Grisslor (hos trollen)	11, 13, 21
Guldhäst, i en lättehög	16
Julen	2, 10, 14
Jättar,	12
Krigstider (året 1848)	8
Kräftan, botemedel mot	19
Kyrkegrim, i Husie: 7, i V. Ingelstad:	15
Kyrkor	12, 13, 15, 17, 18
.....	21, 23
Likkistor, från gravkoret i Håslövs kyrka ..	17, 18

Majsjungning	3
Margreta, drottning	23
Ond ande fördrives	5
Ortnamn, inom Särslövs socken och by	26-28
Pengar, nergrävda	8, 10
Pingstgille	3
Pipa, tages från trollen	10
Prinsessa, dansk	17
Präster	17-19
Ryttare i luften	14
Rikedom i jorden	16
Sjötroll	13
Snapphanar	22
Spökeri	6, 12, 18, 22
Steglarpe-Jeppan (Fuglie s:n, Skytts h:d)	12
Stenar	9, 12, 13
Syndafloden	21
Såningstiden bestämmes	12
Tremarkaskäl	9
Troll	2, 10, 11, 13, 21, 22

Underjordiska gångar	11,15
Varsel	24,25
Varulv	7
Vilsegående	4,10,16
Vädur (vär), från Hohögarna, förföljer vågfarande	2
Ättehögar	2,8,10,16
Ängel, vit, strider med en svart	5.

Ortregister.

Aggarp, Svedala s:n	23, 24
Arrie	11, 13, 22
Bara, Bara h:d	4
Bolmers högar, Mellångrevie s:n	10, 16
Borrebackarna, Fosie s:n	14
Bulltofta, V. Skrävlinge s:n	8
Bunkeflo	14, 22
Frillingehög, S. Sallerup s:n	2
Gessie	19
Glostorp	13
Grönby, Vermenhögs h:d	5
Hindby, Fosie s:n	14
Hohögarna, Husie s:n	2
Håkanstorp vid Malmö	9
Håslöv, Skytts h:d	17-19
Höjebromölla vid Lund, Torna h:d	8
Hvellinge, Skytts h:d	12
Jiddebjer, V. Ingelstad s:n	21
Klågerup, Hyby s:n, Bara h:d	11
Köpenhamn	16, 17

Lindved (Lindholmen), Svedala s:n	23
Lund	8
Mellangrevie	10, 16
Månstorp, Ingelstad s:n	11, 15
Petersborg, Bunkeflo s:n	22
Pilegården, Tygelsjö s:n	16
Rams mosse, Bara s:n, Bara h:d	4
Rosengård, V. Skrävlinge s:n	9
Sjuspännaregropen, Svedala s:n	24
Skanör	8
Skabersjö, Bara h:d	15
Snapparp, V. Kärrstorp s:n	22
Steglarp, Fuglie s:n, Skytts h:d	12
Särslöv	26-28
Södra Sallerup	5
Torkelstorp, V. Kärrstorp s:n	24
Tottarp, Bara h:d	6
Trelleborg	21
Tullstorp, S. Sallerup s:n	6
Tygelsjö	19

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Västra Ingelstad 15, 21
 Västra Kärrestorp 15
 Västra Skrävlinge 9, 10
 Östra Skrävlinge (Husie s:n) 2.